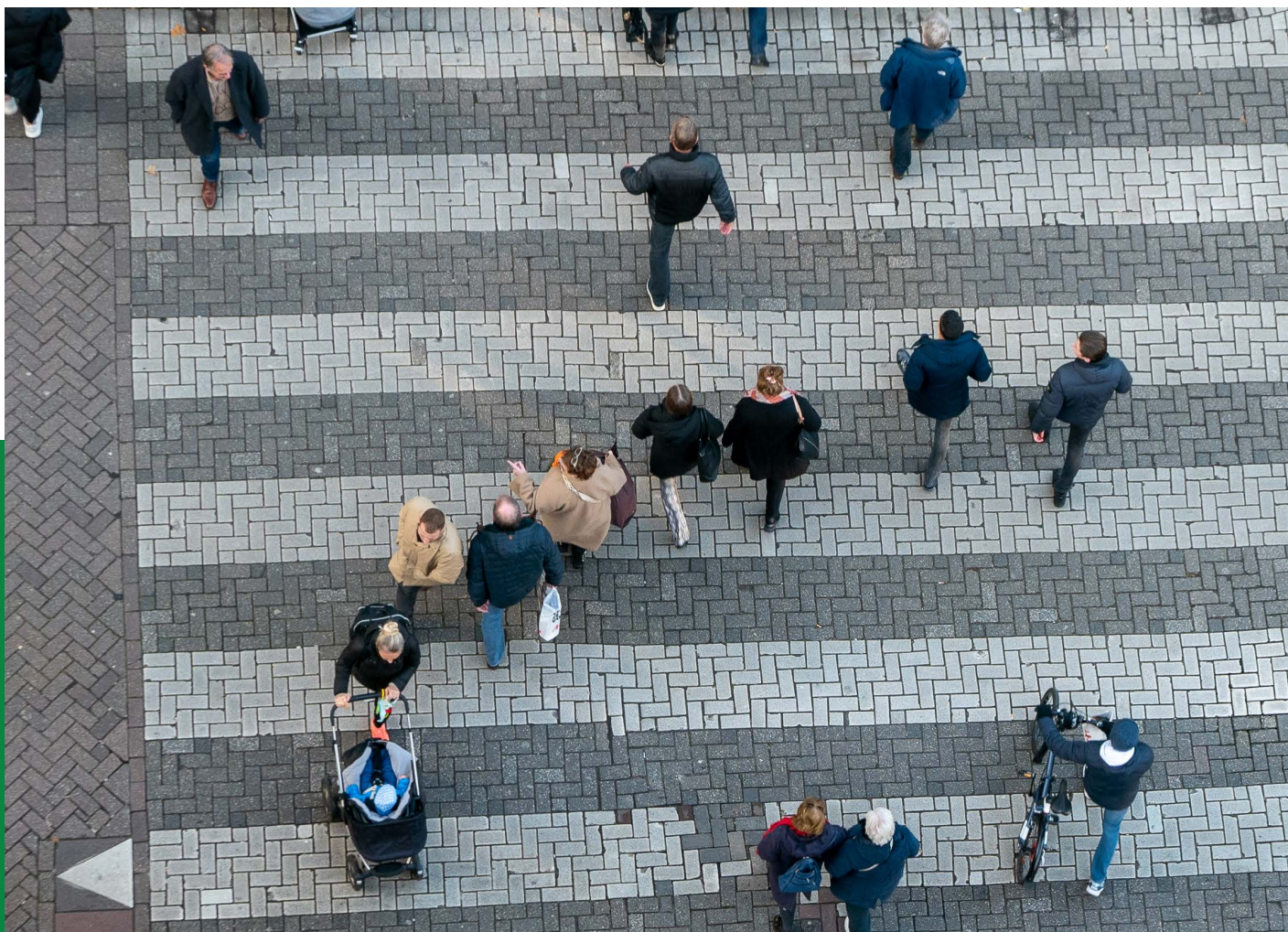

Werkplan 2023

Toezicht Wmo

9 februari 2023

GGD
Rotterdam-
Rijnmond

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Toezicht Wmo Rotterdam-Rijnmond	3
1.2 Vormen van toezicht	4
2. Toezicht Wmo in 2023	5
2.1 Structureel toezicht	5
2.2 Proactief toezicht	6
2.3 Preventief toezicht	7
2.4 Reactief toezicht	8
2.5 Samenwerking in de uitvoering van het Toezicht	8
3. Overige activiteiten	9
3.1 Afstemming en samenwerking met de gemeenten in de regio	9
3.2 Afstemming en samenwerking met derden	9
3.3 Innovatie	10

1. Inleiding

1.1 Toezicht Wmo Rotterdam-Rijnmond

In de regio Rotterdam-Rijnmond wordt door zorgaanbieders en gemeenten ondersteuning in het kader van de Wmo 2015 uitgevoerd. Het regionaal Toezicht Wmo (hierna Toezicht Wmo) is het team dat verantwoordelijk is voor het toezicht op de kwaliteit van de ondersteuning door deze partijen. Het Toezicht Wmo doet dit onder aansturing van het Algemeen Bestuur van de GGD Rotterdam-Rijnmond voor 12 gemeenten in de regio¹. Daarnaast zijn de toezichthouders verantwoordelijk voor het toezicht op Beschermd wonen en de Maatschappelijke opvang in de gemeenten Hoeksche Waard en Lansingerland².

Het uitgangspunt voor de uitvoering van het toezicht is het toezichtskader, dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GGD Rotterdam-Rijnmond³. Deze vaststelling is daarna door de colleges van B&W van betreffende gemeenten bekrachtigd. Met ingang van januari 2023 bestaat het Toezicht Wmo uit vijf toezichthouders, waarvan twee toezichthouders nieuw in het team zijn. In de planning van de werkzaamheden wordt hiermee rekening gehouden.

De verrichte activiteiten in 2022 zijn opgenomen in de jaarrapportage 2022, die tegelijkertijd met dit werkplan is voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van de GGD Rotterdam-Rijnmond. Dit werkplan geeft een vooruitblik op welke activiteiten het Toezicht Wmo zal uitvoeren in 2023 en welke (ongeprogrammeerde) activiteiten verwacht worden. Onverwachte ontwikkelingen (zoals de COVID19-pandemie eerder) kunnen daarbij een rol spelen. Indien dit het geval is, maakt het Toezicht hiervan melding in de halfjaarlijkse rapportages.

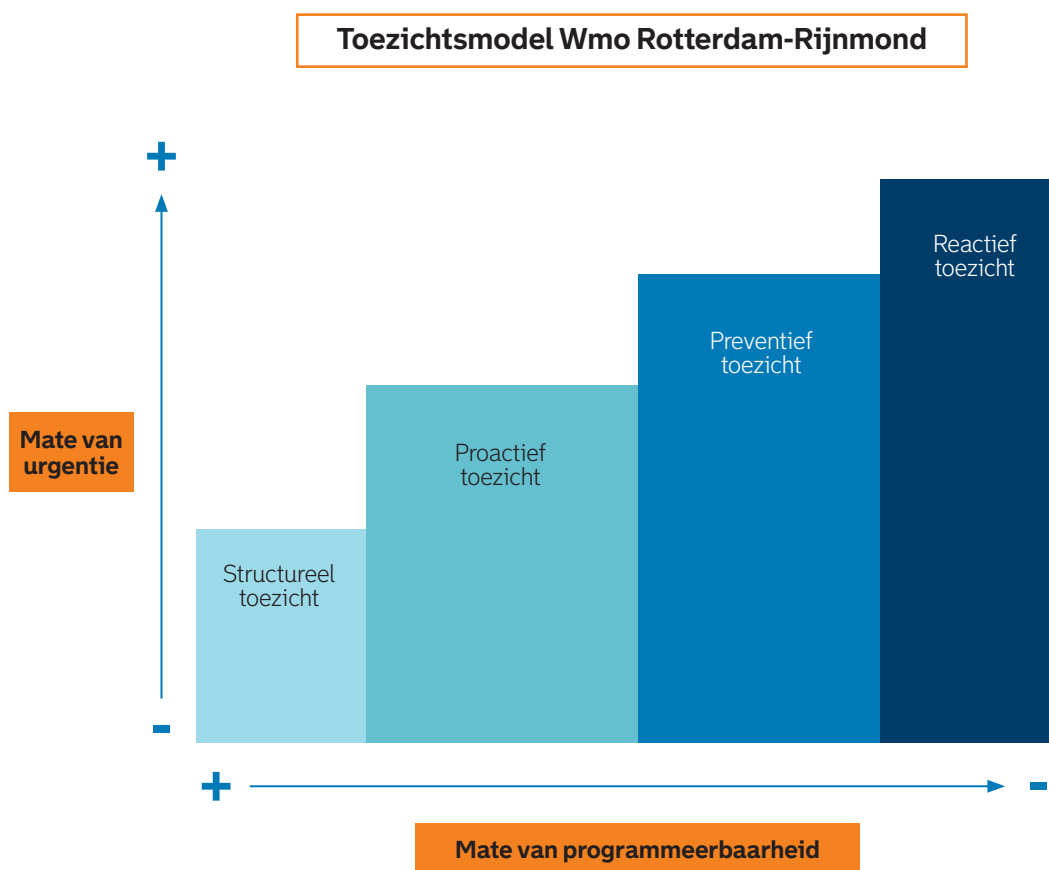
¹ Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Krimpen aan den IJssel, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Voorne aan Zee (voormalige gemeenten Hellevoetsluis, Westvoorne en Brielle). De gemeente Lansingerland maakt onderdeel uit van de GGD Rotterdam-Rijnmond, maar heeft het toezicht op kwaliteit binnen Wmo belegd bij de GGD Haaglanden.

² Zoals afgesproken met de betreffende (centrum)gemeente Nissewaard, respectievelijk gemeente Rotterdam.

³ Zie: Toezichtskader definitief 2019 (ggdrotterdamrijnmond.nl)

1.2 Vormen van toezicht

Het Toezicht Wmo Rotterdam-Rijnmond voert de volgende vier vormen van toezicht uit:

2. Toezicht Wmo in 2023

Voor 2023 heeft het Toezicht Wmo de volgende activiteiten binnen de regio gepland:

2.1 Structureel toezicht

- Het Toezicht Wmo heeft de ervaring dat het investeren in het contact met zorgaanbieders bijdraagt aan de bekendheid van het Toezicht Wmo en het toezichtskader bij deze aanbieders. Het toezichtskader biedt de zorgaanbieders handvatten om zelf hun kwaliteit onder de loep te nemen. Ook stimuleert deze investering de bereidheid van de aanbieders om calamiteiten bij het Toezicht Wmo te melden.

Na de positieve ervaringen in 2021 en 2022 met digitale (kennismakings)bijeenkomsten voor nieuwe gecontracteerde aanbieders worden deze bijeenkomsten in 2023 voortgezet. Toezicht Wmo informeert hierin aanbieders over de werkwijze van het Toezicht Wmo en de verwachtingen die het Toezicht Wmo heeft van de aanbieders. Omdat het Toezicht Wmo heeft gemerkt dat er nog steeds onbekendheid onder aanbieders is, gaat het Toezicht Wmo dit jaar vier keer een dergelijke bijeenkomst organiseren. Het Toezicht Wmo informeert de gemeenten over de data. Aan de gemeenten het verzoek om dan aan deze bijeenkomsten bekendheid te geven, bijvoorbeeld in de overleggen die de gemeenten zelf voeren met (groepen of samenwerkingsverbanden van) aanbieders.

- Uit een eerste grove inventarisatie in 2020 blijkt dat in de regio rond de 1000 unieke pgb-aanbieders actief zijn. Een groot deel van deze pgb-aanbieders levert regionaal gezien ondersteuning aan een klein aantal (1-5) cliënten per aanbieder. Andere pgb-aanbieders hebben meer cliënten. Sommige van deze pgb-aanbieders hebben in één of meer gemeenten een contract. Daarnaast zijn er pgb-aanbieders die werken als onderaannemer van een andere (gecontracteerde) zorgaanbieder

Uit diverse eerdere onderzoeken, waaronder de administratieve toets bij pgb-aanbieders in 2021, is gebleken dat pgb-aanbieders relatief onbekend zijn met het Toezicht Wmo. Ook blijken zij niet altijd volledig op de hoogte te zijn van de vereisten waaraan de te leveren ondersteuning moet voldoen. Er zijn pgb-aanbieders die niet bekend zijn met het feit dat zij conform de Wmo 2015 calamiteiten bij het Toezicht Wmo moeten melden.

Het Toezicht Wmo wil de pgb-aanbieders in de regio voorlichten over de eisen en verwachtingen die de gemeenten (en daarmee het Toezicht Wmo) hebben voor wat betreft de kwaliteit van ondersteuning in het kader van de Wmo. Hiervoor worden in 2023 op twee nog nader te bepalen data (digitale) bijeenkomsten georganiseerd. Met de gemeenten is in 2022 afgesproken dat zij deze data bij pgb-aanbieders aankondigen, namelijk via de gemeentelijke communicatiekanalen en/of via de pgb-cliënten.

2.2 Proactief toezicht

Proactief toezicht betreft de uitvoering van een aantal onderzoeken bij meerdere zorgaanbieders op basis van risicovolle thema's en/of doelgroepen. Waar nodig worden ook algemene (beleidsmatige) bevindingen met betrekking tot het thema en/of doelgroep verwerkt en gecommuniceerd naar de gemeenten.

Analyse calamiteiten 2016 t/m 2021

Vorig jaar heeft het Toezicht Wmo een analyse uitgevoerd van de calamiteiten in de periode 2016 tot en met 2021. Eind 2022 zijn de bestuurders in de regio over de uitkomsten van deze analyse geïnformeerd. Het Toezicht Wmo wil in de eerste helft van 2023 in een reflectiebijeenkomst met gemeenten, aanbieders en eventuele derden de belangrijkste aandachtspunten uit de analyse bespreken. Hierbij zal ook worden bekeken of de analyse aanleiding kan geven tot nader onderzoek in het kader van proactief toezicht.

Beschermd wonen

In 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de veiligheid van Beschermd Wonen bij afwezigheid van 24/7 toezicht. Het rapport is eind 2022 ambtelijk onder gemeenten verspreid ten behoeve van eventueel commentaar. Begin 2023 stelt het Toezicht Wmo het rapport definitief vast. Het rapport wordt vervolgens verspreid onder de verantwoordelijk bestuurders binnen de regio en openbaar gemaakt door publicatie op de pagina van het Toezicht Wmo op de website van de GGD Rotterdam-Rijnmond. Het Toezicht Wmo stemt met de centrumgemeenten af op welke wijze navolging kan worden gegeven aan dit rapport en de daarin opgenomen aanbevelingen.

Hoofd- en onderaannemerschap

In 2022 heeft het Toezicht Wmo een analyse uitgevoerd over de constructie van hoofd- en onderaannemerschap in de Wmo. Uitkomsten van deze analyse worden in het eerste kwartaal 2023 aan de regio aangeboden en openbaar gemaakt door publicatie op de pagina van het Toezicht Wmo op de website van de GGD Rotterdam-Rijnmond.

Vervolg proactief toezicht

Het afgelopen jaar heeft het Toezicht Wmo met beleidsadviseurs en wethouders in de regio gesproken over eventuele nieuwe thema's ten behoeve van de uitvoering van proactief toezicht. De mate van kwetsbaarheid van de doelgroepen binnen de Wmo blijkt hierbij een belangrijk aandachtspunt. Er zal eveneens rekening worden gehouden met het effect van het toezicht. Met andere woorden, op welke wijze de meeste impact behaald kan worden. Bij de presentatie van de halfjaarrapportage verwacht het toezicht Wmo een definitief nieuw thema te benoemen, zodat de voorbereidingen getroffen kunnen worden en dit toezicht kan starten.

2.3 Preventief toezicht

Preventief toezicht is de uitvoering van toezicht bij een aanbieder op basis van signalen die het Toezicht Wmo heeft ontvangen van derden, zoals (met name) gemeenten, maar ook burgers, zorgkantoren en de landelijke inspectie. De bevindingen en oordelen over de kwaliteit van ondersteuning worden verwoord in een rapportage.

Afronding onderzoeken 2022

De concept-rapporten van twee afgeronde onderzoeken zijn eind 2022 voor hoor en wederhoor aan de aanbieders voorgelegd. De vervolgpcedures (van definitieve vaststelling van de rapporten, verzending aan de gemeenten en openbaarmaking) vinden begin 2023 plaats. Er is vorig jaar door één aanbieder een incident bij het Toezicht Wmo gemeld, dat de aanbieder zelf onderzoekt. Het incident voldoet niet aan een definitie van een calamiteit (geen ernstig letsel). Het Toezicht Wmo start echter wel met preventief toezicht, omdat het Toezicht Wmo het incident beschouwt als signaal over de kwaliteit van ondersteuning en daarom zicht wil hebben op de gebeurtenissen en op de eventuele verbetermaatregelen.

Heronderzoek

Het Toezicht Wmo rondt begin 2023 twee heronderzoeken af naar aanleiding van onderzoeken in 2021. Tevens vinden in 2023 twee heronderzoeken plaats naar aanleiding van onderzoeken in 2022.

De opvolging aan een derde onderzoek uit 2022 is mede afhankelijk van eventuele acties die de gemeenten in de regio's, waarin de betreffende aanbieder actief is, ondernemen. Omdat dit toezicht is verricht in samenwerking met het Toezicht Wmo van de GGD Haaglanden overlegt het Toezicht Wmo hierover met de collega's van de GGD Haaglanden.

Nieuwe onderzoeken

Op basis van de verzamelde signalen voert het Toezicht Wmo bij minimaal vijf aanbieders preventief toezicht uit. Op een deel van deze aanbieders wordt een volledig onderzoek op alle kwaliteitseisen door middel van interviews, dossieranalyse en documentanalyse uitgevoerd. Selectie van de aanbieders blijft afhankelijk van het aantal signalen en de ernst van de signalen. In een ander deel van de onderzoeken toetst het Toezicht Wmo uitsluitend op de inhoud van de signalen over de betreffende zorgaanbieders. Een pilot met deze vorm van werken in 2022 is positief verlopen. Het Toezicht Wmo kan zo sneller uitsluitel geven of het signaal wel of niet gegrond is. Bij een positieve uitkomst kan het Toezicht Wmo eventuele zorgen bij gemeenten of derden hierover wegnemen. Bij een negatieve uitkomst kan het Toezicht Wmo gemeenten sneller informeren met het oog op snellere handhaving (indien nodig) of het Toezicht Wmo doet nader onderzoek bij de aanbieder.

In het geval van beide vormen van preventief toezicht dient er rekening mee gehouden te worden met het feit dat dergelijke onderzoeken een vooronderzoek vergen. In een vooronderzoek wordt bekeken of een vervolgonderzoek wel van toepassing of relevant is. Soms blijken aanbieders namelijk geen Wmo-cliënten (meer) binnen de regio te hebben, is het aantal cliënten te marginaal voor een toezichtsonderzoek of onderzoeken gemeenten al zelf het signaal.

Pilot

Een nieuwe vorm waar het Toezicht Wmo een pilot op start, is het sturen van brieven aan aanbieders waarover een signaal afgegeven is. De aanbieder wordt dan gevraagd om een reactie op het signaal. De verwachting is dat deze methodiek preventief kan werken: de aanbieder weet dat er aandacht is vanuit het Toezicht Wmo en zal daarom verbetering doorvoeren. Binnen deze methodiek wordt rekening gehouden met voorwaarden, zoals (waar van toepassing) bescherming van de melder.

2.4 Reactief toezicht

Aanbieders moeten calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening in het kader van de Wmo 2015 melden bij het Toezicht Wmo. Het Toezicht Wmo voert dan reactief toezicht uit. Het Toezicht Wmo is hierbij afhankelijk van de bekendheid van aanbieders met het Toezicht Wmo, de meldingsbereidheid van aanbieders en de mate waarin aanbieders in staat zijn (gedegen) zelfonderzoek uit te voeren. Het plaatsvinden van calamiteiten of geweldsincidenten is niet te voorspellen. Reactief toezicht kan daarom niet volledig gepland worden.

- Wel gepland: reactief toezicht betreft de meldingen van 7 calamiteiten in 2022, die nog bij aanbieders in zelfonderzoek zijn. Deze calamiteiten handelt het Toezicht Wmo in 2023 af. Voor 1 melding zoekt het Toezicht Wmo uit of dit een calamiteit conform de definitie betreft. Indien dit het geval is, vindt hierop eveneens in 2023 reactief toezicht plaats.
- Gebaseerd op de aantallen in 2021 en 2022, verwacht het Toezicht Wmo dat het aantal nieuwe meldingen in 2023 ongeveer 28 zal zijn. Hiervan zullen naar verwachting 16-20 meldingen een calamiteit conform de Wmo betreffen en nader toezicht vergen.

2.5 Samenwerking in de uitvoering van het Toezicht

Waar nodig, mogelijk / uitvoerbaar én effectief staat het Toezicht Wmo opnieuw open voor samenwerking met collega's, zoals toezichthouders rechtmatigheid binnen de regio, toezichthouders Wmo (kwaliteit) van andere regio's en/of gemeenten, de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en het Toezicht Sociaal Domein (Tsd).

3. Overige activiteiten

3.1 Afstemming en samenwerking met de gemeenten in de regio

Het Toezicht Wmo zal net als voorgaande jaren de gemeenten op bestuurlijk niveau informeren over de resultaten van de diverse onderzoeken. Halfjaarlijks ontvangt het Algemeen Bestuur een rapportage over de voortgang van de activiteiten.

In 2022 heeft het grootste deel van de gesprekken tussen het Toezicht Wmo en de wethouders in de regio plaatsgevonden. In 2023 vinden de laatste vier gesprekken plaats. Doelstelling van het Toezicht Wmo in 2023 is de versterking van de samenwerking met beleidsadviseurs, toezichthouders rechtmatigheid en contractmanagers van gemeenten, zodat de cyclus van beleidsvorming, inkoop, uitvoering, sturing en monitoring, toezicht en handhaving sluitend is. Praktijkervaringen van contractmanagers, indicatiestellers, wijkteammedewerkers en natuurlijk van de inwoners van gemeenten zelf, blijft het Toezicht Wmo belangrijk vinden voor een effectieve inzet. Daarvoor is het Toezicht Wmo mede afhankelijk van de gemeenten. De inspanningen tot nu toe zet het Toezicht Wmo daarom voort met het zwaartepunt op de handhaving en beleidsaanpassingen door gemeenten naar aanleiding van uitgevoerd toezicht. Het aanbod aan gemeenten blijft staan om het Toezicht Wmo uit te nodigen een uitleg over de werkzaamheden, kennisdeling of waar nodig afstemming.

Het huidige regionale overleg tussen het Toezicht Wmo en de gemeenten op ambtelijk niveau over het toezicht op de kwaliteit van ondersteuning wordt voortgezet. Ook blijft het Toezicht Wmo lid van het regionale overleg van de toezichthouders rechtmatigheid om kennis uit te wisselen en de activiteiten op elkaar af te stemmen.

3.2 Afstemming en samenwerking met derden

Het Toezicht Wmo blijft actief de ontwikkelingen op het gebied van de Wmo 2015 en het uitvoeren van toezicht volgen en waar nodig daarop inspelen. Bestaande contacten en overleggen op landelijk niveau worden hiervoor voortgezet ten behoeve van afstemming, samenwerking en professionalisering: ministerie van VWS, het Toezicht Sociaal Domein, de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, GGD GHOR Nederland. Kennisdeling, afstemming en samenwerking met andere toezichthouders blijft belangrijk voor het Toezicht Wmo om zich door te kunnen blijven ontwikkelen en de efficiency van het toezicht te bevorderen. Ook heeft het Toezicht Wmo aandacht voor overige netwerkpartners, zoals de zorgkantoren en de Wmocliëntenraden.

3.3 Innovatie en doorontwikkeling

De IGJ heeft in de jaarlijkse evaluatie opnieuw aangegeven het landelijk niveau van het Toezicht Wmo te laag te vinden. Dit geldt niet voor het Toezicht Wmo Rotterdam-Rijnmond. In eerdere rapportages van de IGJ wordt het Toezicht Wmo van de GGD Rotterdam-Rijnmond als positief voorbeeld genoemd. Tijdens een werkbezoek aan het Toezicht Wmo heeft de inspecteur-generaal van de IGJ haar waardering uitgesproken voor de werkwijze in Rotterdam-Rijnmond.

Landelijke knelpunten betreffen onafhankelijke positionering, het doen van toezicht naar zowel calamiteiten als andere vormen van toezicht en openbaarmaking. Deze zaken zijn sinds enige jaren in Rotterdam-Rijnmond geborgd. Het Toezicht Wmo heeft daarom in het verleden ook meerdere presentaties gegeven aan andere toezichthouders en / of gemeenten over de werkwijze.

Desalniettemin behoudt het Toezicht Wmo Rotterdam-Rijnmond oog voor doorontwikkeling van het toezicht om de kwaliteit van toezicht op niveau te houden. Het is daarbij de wens van het Toezicht Wmo om te blijven innoveren. Doel is om de impact van het toezicht waar mogelijk nog groter te maken in zowel kwaliteit als kwantiteit: de verbetering van ondersteuning door meer aanbieders en daarmee aan meer cliënten. Twee voorbeelden hiervan zijn de (in paragraaf 2.3 genoemde) uitgevoerde pilot en de te starten pilot binnen preventief toezicht. In aansluiting op het genoemde toezicht in hoofdstuk 2 en waar mogelijk experimenteert het Toezicht Wmo binnen de bestaande vormen van toezicht met andere variaties van uitvoering. De kennis en ervaringen van de bestaande toezichthouders, de twee nieuwe toezichthouders en derden (zoals collega's in het land) worden hiervoor ten volle benut.

GGD
Rotterdam-
Rijnmond